

Sumari:

- Els Serveis centrals destaquem...
- Entrevista: Parlem amb...
- Informacions...
- Dades
- Agenda: congressos, jornades, etc.
- Lectures recomanades
- Els Centres destaquem...

Els Serveis centrals destaquem...

Les narratives digitals

L'any passat les narratives digitals (d'ara endavant, ND) van irrompre amb força en el nostre àmbit professional. Directament o indirectament, en una o una altra ocasió, tots n'hem sentit a parlar i possiblement fins i tot n'hem vist alguna. Aquesta irrupció ha anat acompanyada de comentaris o arguments sobre el potencial expressiu i educatiu que tenen les ND i tots els beneficis que poden aportar al nostre àmbit professional. (De vegades, també cal reconèixer-ho, comentaris descreguts sobre la seva utilitat i sobre el que poden aportar en el nostre particularíssim camp professional).

Però com i on neix aquest entusiasme per les ND? Què són les ND? Quina utilitat poden tenir? Com les estan aplicant els professionals en el nostre àmbit?

Les narratives digitals no són una experiència aïllada, sinó que s'estructuren en el projecte DigiTale i formen part del Projecte AlfaDigital (Alfabetització Digital i Dinamització

Cultural), que es duu a terme des de 2007 i que té com a objectiu potenciar l'ús de les TIC en les activitats socioeducatives i de tractament dels centres penitenciaris. A partir de 2010 vam introduir una nova línia de treball: vam començar a dissenyar actuacions que poguessin implantar-se de manera àgil als centres i que permetessin el desenvolupament de competències en TIC¹.

La idea que ens guiava era que les actuacions haviem d'estar vinculades a un producte acabat que es pogués fer amb els recursos i equips de què disposem als centres penitenciaris i que aporta el projecte AlfaDigital (ordinadors reciclats equipats amb programari lliure o gratuït).

Comencem llavors a investigar entorn de les narratives digitals (*digital storytelling*) i en percebem el gran potencial, tant per la força comunicadora com pels diversos aprenentatges que es vinculen al procés de producció.

¹ Algunes de les experiències que estem duent a terme es poden consultar a:

- [dMagazines: donis del MR4 de Quatre Camins. "Univers cultural, el magazine obert](#)

- "I això és art?", un curs Moodle que obre moltes perspectives, <http://espaitic.wordpress.com/2011/08/09/i-aixo-es-art-un-curs-moodle-que-obre-moltes-perspectives>

- AulaVirtual, una experiència amb Moodle a presons, <http://espaitic.wordpress.com/2011/07/16/aulavirtual-una-experiencia-amb-moodle-a-presons/>

- El Moodle, una eina també per a l'educació social, <http://espaitic.wordpress.com/2011/03/29/el-moodle-una-eina-tambe-per-leducacio-social/>

- Taller de documentació sonora, <http://alfablogdigital.wordpress.com/>

rehabilitació.cat

Les narratives digitals es podien aplicar com una metodologia accessible a persones amb diferents nivells de coneixement de les TIC i la seva producció podia associar-se a diferents accions socioeducatives. Les pràctiques relacionades amb aquesta producció permeten, a més del desenvolupament de competències digitals, desplegar un ampli ventall d'aprenentatges.

Què són les ND?

Una ND es pot definir com un relat de caràcter personal en el qual es combinen elements de la narració tradicional amb recursos multimèdia (fotografies, vídeos, so, música...), el producte resultant del qual és un vídeo. El seu atractiu és que el procés de producció és breu, que la tecnologia que es fa servir és molt accessible i que el resultat final té una gran capacitat per reflectir experiències i punts de vista personals i per comunicar-los.

Les ND parteixen d'un relat personal que recull experiències, històries, punts de vista, coneixements... Però també, com tota narració tradicional, transmet sensacions, emocions i sentiments. En realitat, les ND són una continuïtat del que les diferents societats han fet al llarg dels temps: explicar històries per entretenir, emocionar, transmetre formes d'entendre el món, facilitar l'aprenentatge, i també per crear comunitat, afavorir la identitat, generar cohesió...

La combinació d'un relat personal amb imatges, so, música i paraula dona lloc a un producte de gran força evocadora i comunicadora, tot mantenint el seu caràcter no professional. Podríem dir que una ND és un relat aferrat a imatges, que les rescata i exposa per reforçar i complementar la història que narra.

Un altre aspecte destacable de les ND i que enriqueix la narració tradicional és que la seva difusió no depèn d'un temps ni espai físic concret: en tractar-se d'un vídeo de curta durada, els actuals mitjans tècnics permeten que sigui transmès i sigui accessible a través de plataformes.

Una mostra de totes aquestes característiques les podem apreciar en aquests dos exemples de ND realitzades als dos tallers que vam fer al CEJFE l'any passat:

- [Recollint saber familiar](#) (Joana Soteras)
- [La meva infantesa en una andana...](#) (Ana Nogueras)

Com i on estem aplicant la metodologia de les ND?

D'entrada era clara l'aplicació de les ND en el camp socioeducatiu, que és on van sorgir, però volíem anar més enllà i explorar possibles aplicacions en altres àmbits. Fins

ara hem estat aplicant les ND en dos àmbits:

- a) Àmbit de l'organització: explorant les possibilitats de les ND com a vehicle per compartir coneixement i experiències de les diferents comunitats de pràctiques del programa Compartim.
- b) Àmbit socioeducatiu: formant formadors que apliquin la metodologia apresada en el seu àmbit de treball, amb interns de centres penitenciaris o de centres de justícia juvenil.

Des que vam començar a dissenyar el projecte vam tenir clar que la formació s'hauria d'iniciar amb un taller en què s'expliqués què són les ND i quines possibilitats ofereixen i que l'aprenentatge s'hauria de vehicular a través d'una successió de pràctiques que permetin el desenvolupament de diferents competències i desemboquin en la producció final d'una ND. A partir d'aquesta proposta, durant el 2011 vam impartir dos tallers que són la primera fase de la formació de formadors disposats a explorar el potencial de les ND, adaptant-les a les seves possibilitats i necessitats reals i compartint en xarxa, avenços, experiències i coneixement.

Per donar suport a les diverses iniciatives i aprofundir en la metodologia de les ND, vam constituir la CoP DigiTale, dintre del programa Compartim, que actualment agrupa professionals interessats en les aplicacions socioeducatives de les ND vinculats a través d'un entorn virtual.

Els resultats

Fins avui, 35 professionals han assistit als tallers que s'han organitzat i 28 s'han integrat a la CoP DigiTale.

Els fruits d'aquesta activitat són més de 30 ND personals i més d'11 ND que tenen com a temàtica explicar l'experiència de les comunitats de pràctica del programa Compartim i de les organitzacions, a més d'altres de caràcter més experimental i lúdic. Durant la VI Jornada Compartim, la projecció d'11 ND que explicaven experiències de treball col·laboratiu va posar de manifest la força comunicadora de les ND i la seva idoneïtat com a eina de construcció d'intel·ligència col·lectiva.

Dos exemples d'ND projectades en aquesta Jornada:

- [Un moment decisiu](#) (Rosa Canet)
- [Revisió de la Guia de l'Avaluació del Testimoni a Violència de Gènere \(GAT-VIG-R\)](#) (Rosa Aragonès i Francesc Xavier Juncosa)

Els projectes i l'entusiasme despertat per les ND continua creixent. Els formadors que han participat en els tallers i que formen part de la CoP DigiTale han començat a aplicar la metodologia de les ND en diversos àmbits:

- L'experiència del taller de teatre del CP Homes de Barcelona és la que està més avançada: els participants han creat 8 ND on relaten aspectes de les seves vides, rescaten experiències, reflexionen sobre els processos que els han portat a la presó, elaboren els seus projectes de futur... Els primers vídeos resultants d'aquesta experiència es poden consultar a [Narratives digitals des del Taller de teatre de La Model de Barcelona](#).
- Al CP Quatre Camins s'estan aplicant les ND a les classes de llengua de l'escola.
- Al taller de teatre del CP Brians 2 han utilitzat la metodologia de les ND per crear els textos de la celebració del 8 de març i tenen previst convertir-los després en ND. També es començarà des de la biblioteca una experiència de ND vinculades a la lectura de llibres.
- En l'àmbit de justícia juvenil també s'ha començat a treballar amb l'edició de vídeos i aviat també s'hi aplicarà la metodologia de les ND.
- La CoP de Mediació comunitària està utilitzant les ND per recopilar experiències de mediació.

Per què les ND faciliten l'aprenentatge?

Totes les persones que hem tingut l'oportunitat de crear una ND hem pogut comprovar el seu gran potencial com a vehicle d'aprenentatge. La redacció d'un guió personal implica un procés reflexiu sobre nosaltres mateixos i sobre el nostre entorn que contextualitza situacions i permet explorar aspectes de la pròpia personalitat, de les nostres pròpies capacitats, i desenvolupar un sentit crític. I quan hem fet aquest procés, prenem consciència del potencial que tenen en els nostres camps professionals com a via de molts aprenentatges.

Encara que integren elements innovadors, les ND estan connectades amb l'ancestral art d'explicar contes, present en totes les cultures i èpoques, i fomenten una competència narrativa, així com l'expressió oral i escrita, la pronunciació, l'entonació, la dicció. En el terreny de les TIC, la creació d'una ND suposa l'ús de programes d'enregistrament i edició d'àudio, d'edició d'imatge i vídeo, de reproducció de so, i desenvolupa la capacitat per difondre posteriorment l'obra en blocs, xarxes, plataformes... L'ús d'aquesta tecnologia es converteix en aprenentatge en adquirir durant la producció de la ND un caràcter

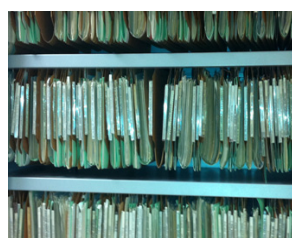
significatiu i que s'aplica a finalitats concretes.

Tot el procés de creació d'una ND és altament motivador, ja que els autors són els protagonistes i en mantenen el control sempre: des de la generació de la idea, fins a la difusió de la seva obra. Però encara hi ha altres actituds que es veuen afavorides, com ara la tolerància, la comprensió de realitats alienes, compartir experiències personals, la cohesió entre els membres del grup, el coneixement mutu, la flexibilitat...

En suma, la metodologia de les ND aporta als processos socioeducatius diverses possibilitats d'aplicació i permet vehicular diferents aprenentatges que poden ser consolidats de manera efectiva com a competències.

Anàlisi de les demandes adreçades als professionals del treball social en l'àmbit de l'execució penal

Durant el curs acadèmic 2010-11 es va dur a terme una primera col·laboració investigadora entre els alumnes de 3r curs de treball social de la Universitat de Barcelona i la Unitat de Recursos Comunitaris del Servei de Medi Obert i Serveis Socials.

Els plantejaments inicials d'aquest estudi partien de poder detectar i conèixer quines demandes adrecen les famílies dels interns als professionals dels serveis socials en l'àmbit penal en els diferents moments del compliment de la condemna.

Aquesta recerca ha pretès ser una primera aproximació a la realitat penitenciària, d'una banda, mitjançant la pregunta general de quines són les demandes que rep el treballador social, i en segon lloc, sistematitzant la informació, a través d'una mostra dels expedients socials amb què treballen els professionals.

La recerca va consistir en l'estudi en profunditat d'una mostra de 184 expedients socials, dels quals es van extreure uns resultats quantitius i qualitius que ens poden acostar a la realitat de les demandes socials.

Aquesta recerca ha estat possible gràcies a la col·laboració dels serveis socials en l'àmbit penal de Barcelona, que han facilitat els espais, l'accés als expedients i tot allò que ha pogut necessitar el grup investigador.

Més informació

Aprentatge creatiu mitjançant el joc i la joguina

Experiència de la CoP Monitors artístics

A l'abril de 2011 va sorgir la idea de treballar el joc i la joguina, un àmbit de força pes en el nostre entorn laboral. A l'àmbit penitenciari trobem que el temps lliure no és poc i que aquest espai s'omple, amb freqüència, jugant. D'altra banda, i més concretament als tallers artístics, hem treballat històricament els jocs i les joguines, ja sigui de manera artística, creant objectes estètics per vendre'ls o exposar-los o, de manera més pràctica, per fer-los servir als nostres espais culturals: elaborant jocs del món, instruments musicals o exercicis teatrals.

Partint de la idea inicial, molt àmplia, ens vam adonar que des de les diferents disciplines que ens defineixen com a monitors artístics i escènics hem treballat el joc i la joguina i podem continuar fent-ho. El joc i la joguina amb un contingut pedagògic o sense, per a un ús propi o aliè, com a eina lúdica, educativa o artística. I amb la intenció d'investigar un camp tan ampli que pugui interessar monitors artístics de diferents especialitats, i fins i tot d'altres professionals, vam començar a treballar.

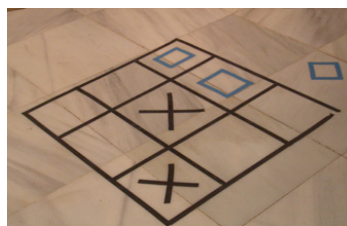
Amb l'ajut de l'[Oriol Comas i Coma](#), creador i analista de jocs i del fet de jugar, i després de diverses trobades i sessions, presentem el projecte Aprentatge creatiu mitjançant el joc i la joguina.

No hem volgut fer un catàleg de jocs ni una història exhaustiva del joc i la joguina. El que pretenem és fer una guia per motivar els nostres tallers, tant per fabricar jocs i joguines més enllà del que hem fet fins ara, com per poder jugar-hi. Un document que pugui servir d'introducció per a tot aquell que hi estigui interessat, que ofereixi recursos i línies per aprofundir en el joc i la joguina com a eina en la nostra tasca quotidiana.

En el treball hem analitzat les diferents categories i valors del joc, que poden encaixar perfectament en el nostre dia a dia dels tallers artístics de les presons: des de la invenció d'un joc, la seva creació, el joc en si mateix, fins al

treball en les habilitats creatives, artístiques, educatives o lúdiques.

El joc com a diversió des de diferents cultures, l'evolució al llarg del temps, les seves representacions i les restes materials que ens han arribat com a testimonis i exemples del seu ús històric.

Parlem de joc i joguina, n'establim una definició i categorització, però no els tractarem com a compartiments.

Tampoc no ens restringim a l'àmbit infantil, abastem el seu ús més ampli entre els adults i constatem que és present de manera quotidiana.

Parlem de pedagogia del joc, dels valors que es poden atribuir a jocs i joguines i del perquè de jugar i no jugar.

Dins del camp artístic hem considerat rellevant parlar de l'avantguarda del segle XX com a redescobriments de la joguina a partir de la renovació pedagògica i l'experimentació plàstica del segle XIX.

Per enllaçar amb la línia de treball de 2010 –reciclatge creatiu– i continuar amb una de les inquietuds dels nostres tallers –el reciclatge– considerem interessant parlar de jocs i joguines elaborats amb materials reciclats. No volem proposar receptes per fabricar-los, sinó donar unes pinzellades per estimular l'enginy i la creativitat.

EntreVista: Parlem amb...

Joan Carles Navarro
Director del CP Brians 1

A mitjan novembre de l'any passat un grup de professionals del servei penitenciari català, de diferents àmbits i categories laborals, vam visitar alguns centres a França, així com l'ENAP (Escola Nacional d'Administració Penitenciària). Aquest relat reflecteix el meu punt de vista sobre el que vaig veure i també el que no vaig veure, tan assumible o tan criticable com l'opinió personal de qualsevol altre, i sobretot sense la intenció de ferir cap susceptibilitat.

Arribem a l'ENAP avançada la tarda. Magnífiques instal·lacions que inclouen, a banda d'allotjaments per als alumnes, serveis administratius i aules, altres dependències, com un gimnàs, una galeria de tir i sales de simulació de situacions d'intervenció: en situacions de crisi, reducció d'interns en espais confinats, extinció d'incendis i en cas d'intent de fuga en diferents supòsits, inclòs amb helicòpter, cas en què l'actuació que si fracasa consisteix bàsicament a disparar a l'intern, si pot ser en una zona no vital. Es mostren molt orgullosos del sistema de realitat virtual, basat en imatges de fugues reals, en el qual l'aspirant ha de disparar sobre l'intern en fuga. En dies successius ens explicaran a bastament els programes formatius del funcionariat i dels equips directius.

Constatem que en els programes formatius es posa especial èmfasi en la preparació física, especialment durant el sopar, al menjador general. N'hi ha prou de fer una ullada al voltant per comprovar que cap o molt pocs de nosaltres passarien les proves de selecció (la puntualització és a petició d'un dels meus acompanyants). Quan un parell de dies després s'incorporen els components d'un curs de promoció professional, respirem alleujats: també a França l'edat suavitzava les formes dels professionals penitenciaris.

També visitem presons, aquesta era la idea, una d'adults, de baixa seguretat i règim ordinari, perquè ens entenguem, i una altra de menors. Totes dues prou recents. I finalment, les instal·lacions del grup d'intervencions especials de la regió, format per funcionaris penitenciaris i preparat per intervenir de forma ràpida en situacions de conflicte col·lectiu greu a l'interior de les presons. Es tracta d'un grup molt professionalitzat, que disposa de material antidisturbis i, fins i tot, d'armament militar. Ens fan un

simulacre d'intervenció en què s'ha de reduir un intern que s'ha atrinxerat amb ostatges en un espai confinat. En qüestió de segons, han fet volar la porta amb explosius, llençat un pot de fum, immobilitzat l'intern i rescatat els ostatges. Impressionant!

En la visita als centres penitenciaris, veiem les instal·lacions en general, les zones de comunicacions, algunes aules i el camp de futbol. També veiem els mòduls, i al centre de menors, el departament especial. Però no veiem interns. En el sistema francès la vida passa a l'interior de les cel·les. En conseqüència, tampoc no ens trobem equips de tractament, cosa que explica perquè a l'ENAP no ens havien parlat dels seus programes formatius per a aquests equips.

Com a psicòleg que sóc, no puc evitar fer una pregunta inconvenient al director del centre, que em mira estranyat: "Psicòlegs..., per als interns...?" Deu veure reflectida la perplexitat per la contrapregunta en la meua cara i immediatament afegeix que els de l'hospital atenen alguns casos. El nostre guia de l'ENAP m'aclareix que en el sistema francès l'atenció psicològica als interns es fa des de la sanitat pública assignada a l'hospital de la zona i responsable també de l'assistència mèdica.

Com a director que sóc, i ja posats a fer amics, no puc evitar fer més preguntes inconvenients al director del centre, com ara sobre els incidents regimentals, els índexs de suïcidis, nivells de reincidència... Em respon amb evasives, no disposa de dades i canvia de tema. Canvio de tema jo també, el dinar perilla i tampoc no és qüestió de molestar-nos entre col·legues. Sense concretar gaire, el de l'ENAP

rehabilitació.cat

em comenta més tard que els nivells de reincidència són alts (més del 60%), el nivell de suïcidis preocupant (fins i tot entre el personal penitenciari) i que el grau de conflictes greus ha baixat des que disposen dels equips d'intervenció (ara ja només tenen un parell de motins incipients per any).

He vist els centres i reflexiono. M'han semblat freds. Sense ànima. Les instal·lacions estan bé, són correctes, però alguna cosa falla, és tot massa mecànic.

Aquest pensament em porta a un altre, per comparació amb els nostres propis centres: és com si un centre penitenciari tingués una naturalesa dual, cos i ànima. Els serveis d'interior, la seguretat i el règim el doten de cos, li donen consistència, però també el converteixen en un entorn dur, hostil, deshumanitzat, sense la presència del que nosaltres anomenem tractament, que el dota d'ànima.

Aquest és el nostre factor diferenciador, el que sorprèn i admira els nostres visitants d'altres països, tan habituals: vida en comú, desenvolupament de la persona, atenció als seus drets, alt grau de motivació i participació en activitats de grup. I tractament d'allò que els va portar a presó.

Tot això amb nivells de conflicte comparativament baixos, perquè abans que al control formal, el nostre sistema recorre a l'informal, més potent i econòmic. No tenim millors sistemes de seguretat, ni més vigilància interior, ni equips més ben preparats per a la intervenció de crisi, perquè no ens calen. No patim les conseqüències de règims de compliment més durs, perquè disposem d'un model que en el seu conjunt equilibrat, cos i ànima, promou millors solucions que altres models.

En aquests moments d'aguda crisi econòmica en què tota despesa és sotmesa a l'escrutini inevitable de la rendibilitat, cal tenir també en compte les conseqüències de no fer-la. El model penitenciari català, amb els seus problemes, és un model d'èxit. Pel que evita. Pel que produeix.

Conveni de col·laboració entre l'Escola Nacional d'Administració Pública (ENAP) de França i el CEJFE

Dins del conveni d'acord i col·laboració entre l'Escola Nacional d'Administració Penitenciària (ENAP) de França i el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE) de Catalunya, un equip de directius dels centres penitenciaris catalans integrat per directors, subdirectors i gerents ha visitat diferents centres penitenciaris francesos, així com el centre de formació dels funcionaris de presons.

Les dues administracions han establert una relació de col·laboració que permet desenvolupar projectes comuns en el marc de les seves competències.

Els objectius específics són els següents:

- Desenvolupament de treballs, estudis i investigació en totes les disciplines que abasta el camp de l'exercici professional dels agents corresponents.
- Desenvolupament i promoció de cursos, seminaris i altres activitats científiques per a la discussió de les activitats realitzades.
- Intercanvi de tècnics, professionals i investigadors en relació amb les activitats científiques.
- Participació i desenvolupament de les publicacions fruit de les experiències concretes d'aquest acord.

Informacions

Una delegació europea de jutges visita Lledoners

Una delegació oficial europea, integrada per jutges de Bèlgica, França, Romania i Espanya, va visitar el Centre Penitenciari Lledoners el mes de febrer per conèixer de primera mà el model català d'execució penitenciària i extreure'n idees i conclusions que es puguin adaptar al model dels serveis penitenciaris de diferents països de l'Europa Comunitària, dins el conjunt de regles penitenciaris europees relatives al tractament dels interns.

Durant el recorregut per les instal·lacions més representatives de compliment del règim de vida dels interns, tant de règim ordinari com de règim tancat, es van

interessar pel funcionament dels serveis i els programes als mòduls, els ingressos, el sistema de classificació interior, les comunicacions i, molt especialment, per aspectes com l'eficiència, la seguretat, la convivència i adaptació dels interns, la població estrangera i la tipologia delictiva.

La delegació de jutges continuava el seu recorregut pels serveis penitenciaris de l'Administració de l'Estat, amb la visita a un centre de la Comunitat de Madrid, i posteriorment anirà a d'altres països europeus. En acabar, publicaran un informe amb les conclusions d'aquest estudi.

Circular d'estrangeria

Actualment, el conjunt dels reclusos d'origen estranger representen un 45,83 % de la població penitenciària a Catalunya. A principis de febrer, aquest col·lectiu estava format per 4.765 persones, que correspon a una de les proporcions més altes dels països de la Unió Europea, per sobre també del percentatge que es registra a les presons de la resta de l'Estat.

Consegüentment, els serveis penitenciaris catalans han iniciat la recerca i aplicació de fórmules que vagin més enllà de les necessàries polítiques d'acolliment. En aquesta línia el 15 de setembre de 2011 va entrar en vigor la Circular de la Direcció General de Serveis Penitenciaris sobre estrangeria per adequar la intervenció al col·lectiu d'interns estrangers que no tenen regularitzada la seva situació administrativa, a les seves possibilitats reals de reinserció. La Circular també suposa l'activació de les mesures legals per afavorir el retorn al seu país dels interns sense possibilitats d'integració a Catalunya i la millora de la coordinació amb els òrgans administratius, judicials i policials.

D'un primer balanç de l'aplicació d'aquesta mesura, se'n desprèn que des del 15 de setembre de 2011, quan va entrar en vigor, fins al 31 de gener de 2012, 178 interns van retornar de manera voluntària al seu país, d'acord amb el que preveu la legislació, en contraposició als 87 que ho van fer en el mateix període de l'any passat.

Més informació

4t seminari del projecte Aprenentatge a les presons (LEAP)

9 i 10 de febrer de 2012

El 4t seminari del projecte [Aprenentatge a les presons](#) es va celebrar a Volos, Grècia.

El projecte està previst que finalitzi el juliol de 2012 i, al llarg d'un període de dos anys, s'hauran organitzat cinc seminaris de dos dies destinats a l'anàlisi de les iniciatives educatives i de formació (formal i informal) que s'han considerat exemple de bones pràctiques en cada un dels països participants. El primer

rehabilitació.cat

dia d'aquest 4t seminari es van presentar les diverses bones pràctiques seleccionades, i pel que fa a Catalunya, el Programa de diversitat, que es duu a terme als centres de justícia juvenil, i el Programa de mediació penal del CP de Joves.

El segon dia es van visitar les instal·lacions de l'Escola Secundària de la Presó de Joves de Volos, i Alan Clarke, representant del Manchester College, va interpretar per als interns, el personal del CP i els participants en el projecte, l'obra *The insider*, a partir de textos seleccionats de Shakespeare, Brecht, Wilde i Becket (entre altres), sobre què significa la privació de llibertat.

El 5è i últim seminari està previst que es faci a Barcelona els propers dies 3 i 4 de maig.

Exposició de jocs i joguines

Dins del marc de la V Jornada de Monitors Artístics de Centres Penitenciaris, el grup Reciclistes, integrat per monitors d'arts plàstiques de diferents centres, va inaugurar al vestíbul de la sala d'actes del CEJFE l'exposició "Hi jugues?", de jocs i joguines fets pels interns dels tallers artístics dels centres penitenciaris de Catalunya.

De manera específica, s'hi exposen també les creacions corresponents al primer concurs de creació d'un joc, Creem un joc, d'acord amb les bases del parxís. Els monitors ens presenten una mostra de jocs com alguna cosa més que instruments lúdics o de pur entreteniment i ens fan reflexionar sobre la seva importància, com a eina educativa i creativa.

L'exposició és d'accés lliure i estarà oberta de dilluns a divendres, de 8 a 20 h, fins al 30 d'abril.

[Més informació](#)

Projecte Canviem-ho

La Subdirecció de Programes de Rehabilitació i Sanitat participa en la comissió de treball del Circuit Barcelona contra la Violència vers les Dones, que s'inclou dins del projecte Canviem-ho, de l'Ajuntament de Barcelona.

Aquesta comissió s'ha creat per buscar eines comunes perquè els diferents agents de la xarxa de prevenció puguin coordinar-se, detectar els homes que exerceixen violència i intervenir-hi, amb els objectius següents:

- Fer visible en els serveis de Barcelona la figura de l'home com a usuari en processos de violència de gènere.
- Sensibilitzar i formar els professionals dels diferents serveis per fer accions adreçades específicament als homes.
- Consensuar propostes de caire tècnic per millorar l'atenció als homes en els temes esmentats i facilitar-ne la derivació a serveis especialitzats.
- Coordinar els serveis de diferents àmbits per oferir als usuaris homes una xarxa d'atenció integral amb perspectiva de gènere que faci especial èmfasi en els processos de violència.

Hi participen: unitats de l'àrea bàsica de salut, xarxa hospitalària, unitats de salut mental d'adults i infantil i juvenil, unitats bàsiques i especialitzades d'atenció social, centres d'atenció i seguiment de drogodependències, punts d'informació i atenció a dones, unitats d'atenció a la infància i adolescència, guàrdia urbana, Mossos d'Esquadra. La Subdirecció hi està representada per la unitat de nous programes i projectes de contingut transversal i per la unitat de programes d'intervenció especialitzada.

Incorporació al Circuit

- El CP Dones de Barcelona participa en el circuit de districte.
- La Unitat de Nous Programes i Projectes de Contingut Transversal participa en la comissió tècnica del Circuit.

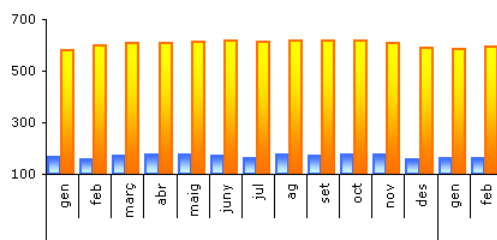
La incorporació al Circuit fa que les dones a presó siguin visibles com a col·lectiu que pateix violència i, per tant, que sigui més fàcil derivar-les a la xarxa perquè rebin l'atenció adequada. També comporta un accés als recursos de què

disposa l'Ajuntament i als serveis de prevenció de la violència, així com la formació específica per a professionals.

Paral·lelament a la incorporació de polítiques de dones en la intervenció penitenciària, hem constatat la necessitat d'abordar la perspectiva de gènere en la intervenció amb els homes presos i la seva construcció de la masculinitat.

[Més informació](#)

Dades

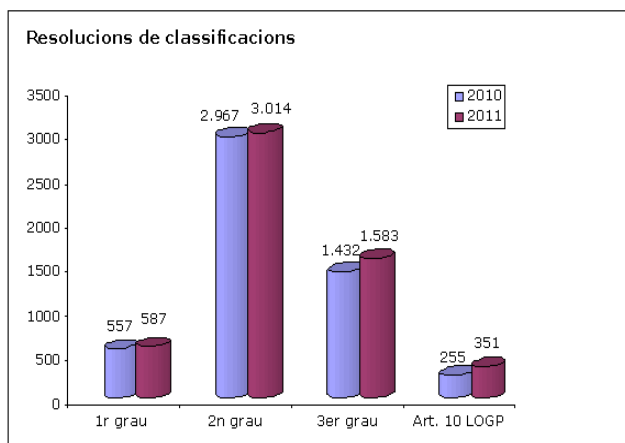
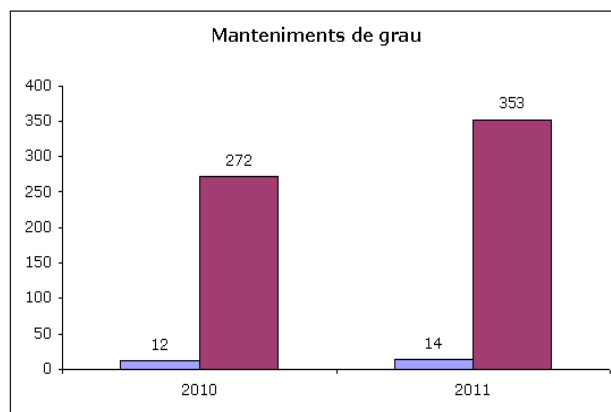
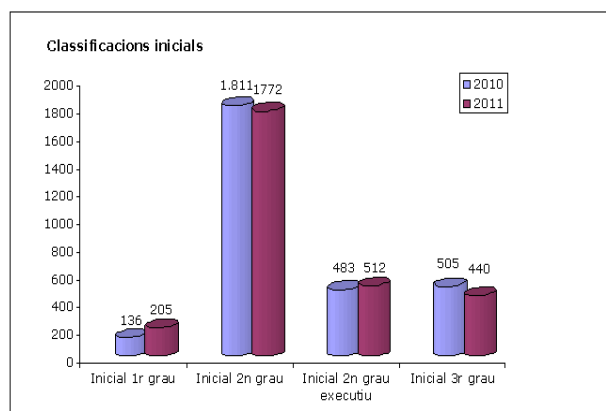
Dades del Servei de Classificació 2010-2011

L'activitat desenvolupada està reflectida en el conjunt de les dades obtingudes segons les resolucions dictades, les visites de familiars dels interns i advocats ateses per les tècniques del Servei i les peticions, queixes i recursos rebuts.

Atès que la població penitenciària s'ha estabilitzat en els dos darrers anys, el nombre de resolucions és pràcticament el mateix, si bé es poden observar algunes dades significatives que mereixen un comentari.

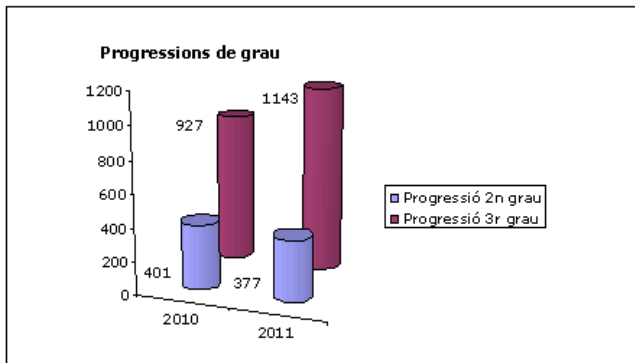
Resolucions de classificació

El nombre total de resolucions s'ha incrementat en totes les categories (324 més l'any 2011 que l'anterior), si bé destaquen els increments de 151 resolucions en tercer grau i de 96 interns als quals s'ha aplicat l'article 10 de la LOGP. A final de desembre de 2011, la població penada representava el 81,15 % i la població preventiva el 18,85 %

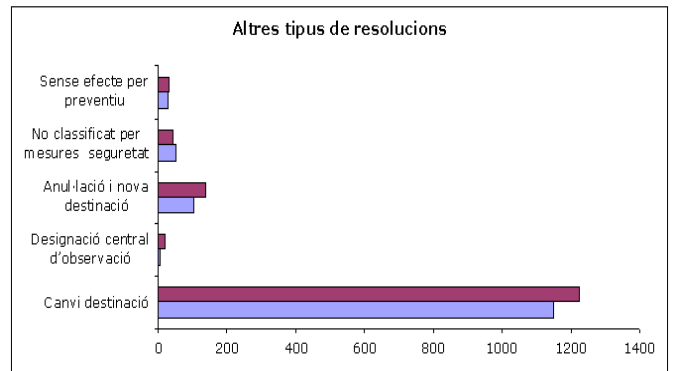
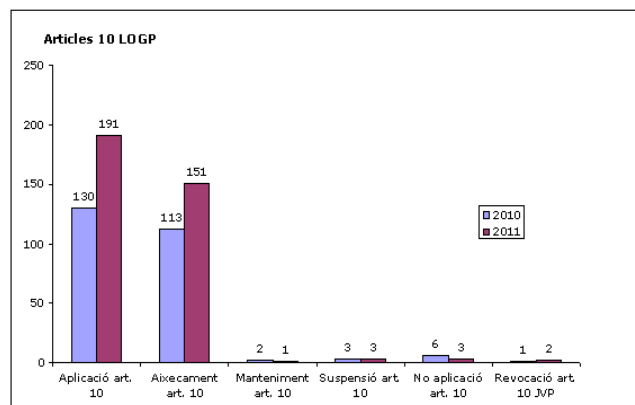
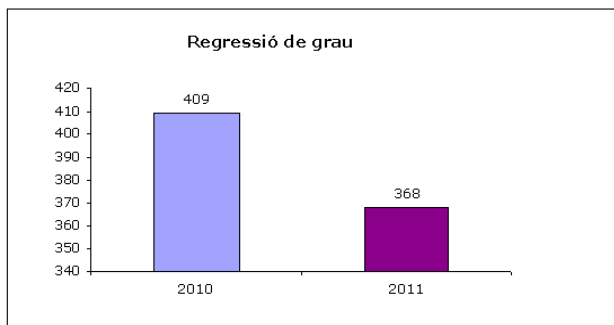

Les resolucions de manteniment de la classificació en segon grau s'han incrementat notablement, la qual cosa significa que els interns han demanat que el centre directiu es pronunciï respecte de la no proposta de progressió de les juntes de tractament.

Les progressions de classificació en tercer grau han augmentat en més de dues-centes resolucions respecte de l'any 2010. Cal pensar que moltes d'aquestes són també a instància dels interns quan la Junta no considera adient proposar la progressió.

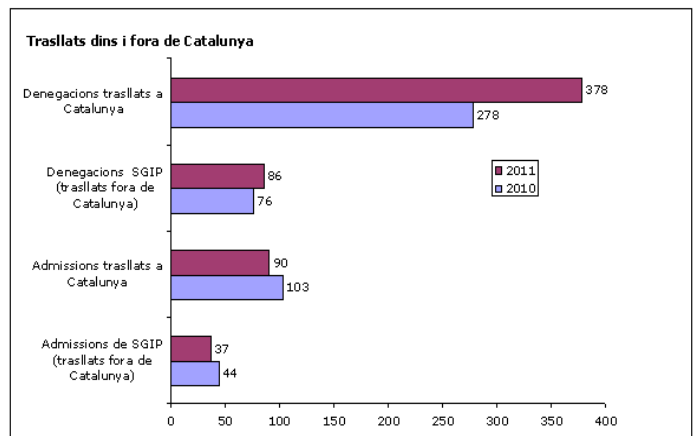
Pel que fa al règim tancat, tant de primer grau per a interns penats, com per l'aplicació de l'article 10 de la LOGP per a interns preventius, és significatiu que l'any 2011 es compensa el menor nombre de regressions a primer grau amb l'increment del nombre d'interns preventius en règim tancat.

En l'apartat d'altres resolucions, destaquen les corresponents a canvis de destinació. Hi ha un increment significatiu de resolucions de designació de central d'observació, que han passat de vuit l'any 2010 a vint l'any 2011. Si bé el nombre en xifres absolutes és molt baix, no deixa de ser rellevant que s'hagi doblat d'un any a l'altre.

Traslats dins i fora de Catalunya

S'observa fàcilment que Catalunya admet molts més interns que l'Administració penitenciària de l'Estat per al compliment de condemna, si bé també el nombre de peticions per complir condemna a Catalunya (378+90=468) gairebé quadruplica el d'interns que volen complir-la fora de Catalunya (86+37=123).

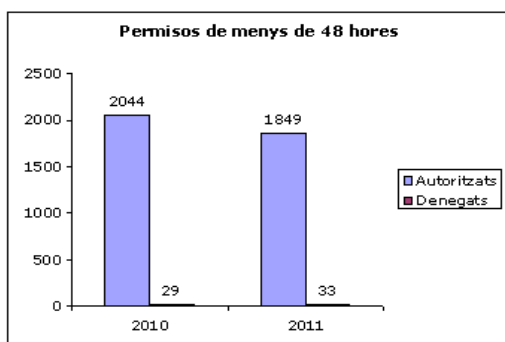
Permisos i sortides programades

Els centres penitenciaris han formulat unes dues-centes propostes menys de permisos ordinaris, potser a causa de l'entrada en vigor de la Circular 1/2011 sobre estrangeria. També les sortides programades proposades han experimentat una davallada, segurament també per aplicació de l'esmentada Circular.

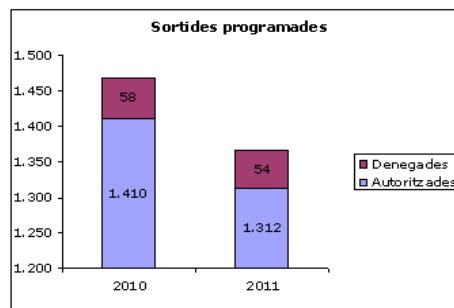
rehabilitació.cat

El percentatge de població estrangera a les presons catalanes a finals del 2011 representava el 45,83 % de la població penitenciària.

Les sortides programades proposades han sofert una lleugera davallada, com s'ha dit, potser a conseqüència de l'entrada en vigor de la Circular 1/2011 sobre estrangeria als centres penitenciaris de Catalunya. L'any 2010 se'n proposaren 1.468 i l'any 2011 un centenar menys, en concret 1.366.

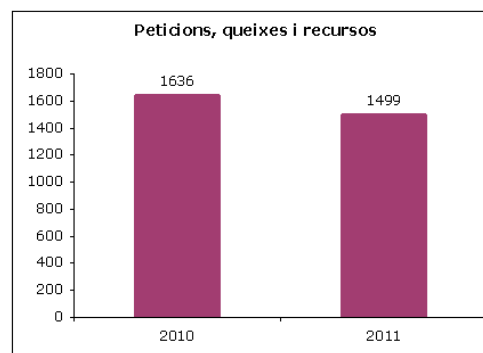
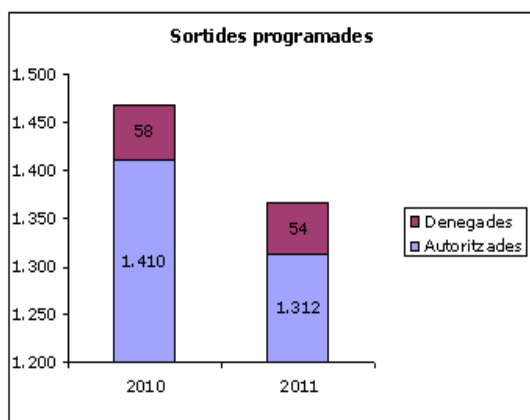
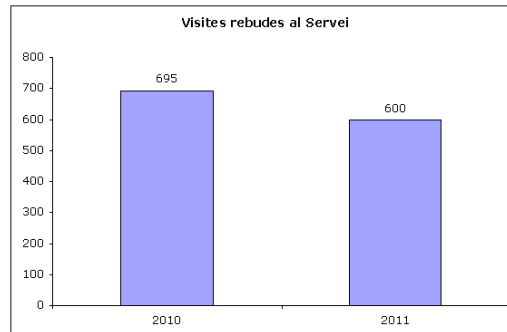
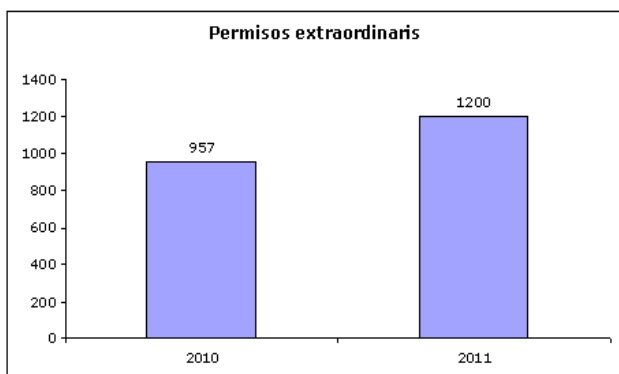

Els permisos extraordinaris han sofert un increment important, gairebé dos-cents cinquanta més l'any 2011. Al marge de les causes expressament consignades a l'Article 155 del RP, han augmentat les sortides mitjançant permís extraordinari amb força per efectuar tràmits personalíssims a oficines de l'Administració o als consolats, amb vista a obtenir documentació que permeti la regularització o l'expulsió dels estrangers.

Atenció als interns i a les famílies

El nombre de visites concertades ha disminuït, segurament a causa del fet que a partir de l'any passat s'havia de concertar dia i hora per a l'entrevista. Pel que fa a les peticions, queixes i recursos han disminuït en 137 en relació amb l'any 2010.

Agenda

jornades, congressos ...

IX Congrés Espanyol de Criminologia

27, 28 i 29 de juny

La Societat Espanyola d'Investigació Criminològica (SEIC), juntament amb la Federació d'Associacions de Criminologia, organitza anualment un congrés d'àmbit estatal sobre criminologia. En aquesta novena edició, Girona n'acollirà la seu.

Aprendre, compartir idees, millorar, fer coses noves, interessants i divertides o jugar són centres d'interès d'aquest col·lectiu. Ara, s'han endinsat en el món del joc i la joguina, un tema que ja havien anat treballant als tallers artístics dels centres penitenciaris.

A banda de la presentació del producte de treball col·laboratiu elaborat per la CoP, la Jornada va comptar amb la presència d'[Oriol Comas Coma](#), un gran expert en jocs, i de [Pep Torres](#), director del MIBA (Museu d'Idees i Invents de Barcelona),

que va pronunciar la conferència "Els múltiples llenguatges de la creativitat".

Programa

Paral·lelament a la Jornada, es va inaugurar l'exposició "Hi jugues?", de jocs i joguines fets pels interns dels tallers artístics de les presons catalanes.

Més informació

Jornada d'actualització per a centres de pràctiques, 'Les relacions desconcertants: singularitat o patologia?'

30 de març

La Jornada, que tindrà lloc a l'Auditori de la Facultat de Psicologia, al carrer Císter, 34, de Barcelona, abordarà el tema de les relacions amb persones que pateixen problemes de comunicació i de relació amb els altres.

Programa

Més informació

Programa formatiu per a monitors esportius dels centres penitenciaris

6 i 8 de març

El futbol sala és l'esport d'equip més practicat a tots els centres penitenciaris pels nostres col·lectius d'interns que, a cada centre, troben en aquest esport la millor manera de transmetre les seves habilitats esportives i físiques.

L'objectiu del curs és aconseguir que tots els tècnics esportius obtinguin eines i coneixements per saber planificar, dissenyar, controlar i avaluar els diferents recursos que tenen al seu centre per iniciar els interns en la pràctica del futbol sala.

Programa

V Jornada de Monitors Artístics de Centres Penitenciaris

1 de març

Celebrada, de 9 a 13.30 h i de 16 a 18 h, al Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada, en el marc del programa Compartim de gestió del coneixement.

Lectures recomanades

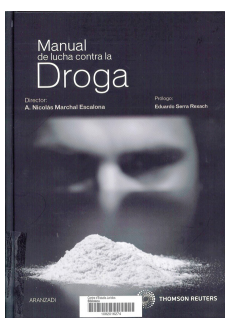

“Factores de riesgo de la reincidencia violenta en población penitenciaria”. NGUYEM, Thuy; ARBACH-LUCIONI, Karin; ANDRÉS-PUEYO, Antonio. *Revista de derecho penal y criminología* núm. 6, 2011

El web Tecnonews (la tecnologia en un clic) ha publicat una breu ressenya del nostre projecte AlfaDigital: “El proyecto Alfadigital: larga vida a los ordenadores?”.

Evolución de la política penitenciaria europea = Development of the European penitentiary policy. NICOLÁS GUARDIOLA, Juan José. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi; Thomson Reuters, 2011 Sig. 343.8(4) Ni

Manual de lucha contra la droga. MARCHAL ESCALONA, A. Nicolás (dir.) Cizur Menor (Navarra): Aranzadi; Thomson Reuters, 2011

Obra col·lectiva que tracta el problema de la droga des de múltiples perspectives. En la primera part del llibre se'ns expliquen el concepte de droga i els tipus, els aspectes mèdics i legals del consum, l'abús des d'una perspectiva històrica, les llegendes urbanes creades al seu voltant, l'entorn social i les conductes relacionades amb la drogoaddicció. S'estudia també el

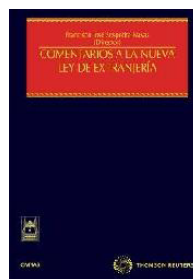
tràfic de drogues a nivell internacional i nacional, les xifres d'aquest mercat i la corrupció policial. L'última part està dedicada al drogodepenent, la problemàtica a les presons, els models d'intervenció i els programes de tractament i de rehabilitació.

Prevención, predicción y tratamiento: condenados a penas privativas de libertad. NICOLÁS GUARDIOLA, Juan José. Murcia: Diego Marín, 2011. Sig. 343.825 Pre

Manual de dret penitenciari que, entre d'altres qüestions, aborda el marc teleològic de les penes, la prevenció de la delinqüència, el tractament

penitenciari, els programes específics d'intervenció o les recomanacions internacionals en matèria penitenciària.

Comentarios a la nueva Ley de extranjería y su reglamento. CAVAS MARTÍNEZ, Faustino (dir.). Madrid: Civitas, 2011. Sig. 341.9 (094.4) Com

La realitat migratòria dels individus és molt complexa i les lleis d'estrangeria es gesten en contextos econòmics i polítics específics, i les solucions normatives no són permanents. Aquesta anàlisi rigorosa, sistemàtica i actualitzada sobre la regulació legal de la immigració i l'estrangeria a Espanya se centra principalment en els canvis introduïts en la LO 4/2000, la LO 2/2009 i el Reial decret 557/2011.

Treballa diferent. Xarxes corporatives i comunitats professionals. Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia, novembre de 2011 (EPUB)

Primer llibre que oferim en versió EPUB per llegir-lo mitjançant lectors de llibres electrònics. L'obra intenta respondre preguntes que s'han anat plantejant a través de l'evolució del programa Compartim: quins motius ens porten a compartir?, com obtindrem bons productes col·laboratius?, com mesurem i establim indicadors per fer el seguiment de la gestió del coneixement?, quina tipologia d'eines

ens ofereix el web 2.0?, quines limitacions de caire legal limiten la reutilització de dades a l'Administració?, hi ha eines per facilitar les converses productives?

NISTAL, Francisco Javier: [El penitenciarismo español desde la constitución de Cádiz del año 1812 a la actual de 1978.](#) Post al bloc [Criminología y Justicia.](#)

Els Centres Destaquem...

13è Concurs de pintura Assumpció Moncunill

Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona

El concurs de pintura Assumpció Moncunill, que cada any organitzen conjuntament el Departament de Justícia i el Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona, es va crear amb la intenció d'homenatjar Assumpció Moncunill, la monja voluntària que inicià les activitats artístiques i educatives a La Model, les quals van servir d'embrió per a la creació dels tallers artístics a les presons.

La Fundació Josep Comaposada hi col·labora cedint l'espai que acull l'exposició i es fa càrrec de la seguretat de la mostra d'obres exposades.

Al concurs de pintura hi participa la població reclusa de tots els centres penitenciaris de Catalunya amb obres de gran varietat quant a tècnica, temàtica, format i suport.

La mostra, emmarcada en les activitats de projecció comunitària dels tallers artístics dels centres penitenciaris, acull dues categories temàtiques de participació, una de lliure, que porta el nom d'Assumpció Moncunill, i una altra que està dedicada als 150 anys del naixement de l'artista Gustav Klimt.

Carnestoltes 2012

Escola d'adults Carme Karr

La setmana del 13 de febrer, a l'escola d'adults Carme Karr del CP Lledoners, es van fer diferents activitats amb l'objectiu d'acostar els alumnes a l'origen de la festivitat i a les celebracions de diferents ciutats.

Les ciutats que van destacar de Catalunya van ser Sitges, Sallent i Torelló amb el dia de les "senyorettes". I fora de Catalunya, i a la resta de l'Estat: Cádiz amb les

"Chriigotes" i Tenerife. Sortint d'Espanya es va fer més èmfasi en Venècia i Brasil (especialment, Rio de Janeiro).

Les activitats han estat diverses. Des d'activitats cooperatives en què els alumnes unien les peces de diferents puzzles per aconseguir màscares que posteriorment havien de pintar, fins a treballar la comprensió lectora i l'expressió escrita de diversos textos per entendre la història de la festa o visionar alguns vídeos per veure les celebracions a cada país i/o ciutat. D'altra banda, i més a nivell manipulatiu, es van dur a terme tallers de màscares per guarnir les aules, i un taller on els alumnes pintaven les seves pròpies imatges amb pintura per fer-ne el negatiu i el positiu.

El dia 16 de febrer els mestres van rebre els alumnes disfressats de venecians i així va finalitzar la setmana.

El Dia de la Dona

Centre Penitenciari Brians 1

Com cada any després de les festes de Nadal, comencen les reunions per preparar la celebració del dia 8 de març.

Són dies festius amb un eix transversal al voltant del qual els interns i les internes del centre preparen treballs, exposicions, xerrades, etc. amb un missatge clarament de gènere.

Destaquen el treball en equip entre els mòduls d'homes i dones i el foment dels valors d'igualtat i de no discriminació per raons de sexe.

El resultat del treball conjunt: uns debats i uns dies de màxima cooperació, aconseguida amb el dia a dia de la nostra feina i la política d'igualtat d'oportunitats. I moment també per recordar les dones que han destacat en els diferents àmbits.

rehabilitació.cat

Sobretot són dies festius, però també de denúncia de tota forma de discriminació. Discriminació que la gran majoria d'internes ha patit en molts moments de la seva vida; per això, aquests dies, les dones dels mòduls de Brians 1 es manifesten més enèrgicament que a qualsevol altre lloc i que en cap altra festa.

Calendari 2012

Centre Penitenciari de Dones de Barcelona

Internes i professionals ens presenten una proposta de calendari de 2012 innovadora. Fent volar la imaginació, les internes modifiquen un quadre conegut de la història de l'art, el transformen i l'adapten al seu gust.

La proposta es va començar a gestar a principi de l'estiu de 2011 i dotze són les idees que ens proposen.

La fotògrafa Francesca Novicelli ha retratat cada persona per separat i ha compost les escenes. Per als fons, s'han usat pintures de 120 x 120 cm fetes per les internes als tallers artístics del Centre. Tots els elements decoratius i d'attrezzo i els fulls del calendari s'han fet amb material reciclat.

Aquest projecte ha suposat un gran esforç creatiu per a moltes internes, que hi han invertint moltes hores en diferents moments del dia, amb la idea de traslladar a l'exterior un trosset de la seva realitat.

Mòduls de participació i convivència

Centre Penitenciari Lledoners

El CP Lledoners ha elaborat dues publicacions entorn de la celebració de l'aniversari de la posada en marxa dels mòduls de participació i convivència, dos anys i mig per al

Mòdul 6, i un any i mig per al Mòdul 4.

En aquests mòduls els interns tenen una participació activa en la gestió i en la dinàmica del dia a dia mitjançant comissions i assemblees. La característica més significativa és el fet que tots els interns d'aquests departaments adopten el compromís de lluitar per mantenir l'espai lliure de drogues, con tenir l'agressivitat i no permetre cap manifestació de violència.

X Mostra d'art

Centre Penitenciari de Tarragona

Amb el títol "Una dècada", l'exposició, inaugurada el dia 12 de gener al pati del Palau de la Diputació de Tarragona, va restar oberta al públic fins al 5 de febrer i va presentar un recull de les instal·lacions artístiques i de les peces més destacades exposades en edicions anteriors.

Totes les peces han estat elaborades amb els materials de treball habituals de cada taller: fang, fusta, paper, metall, etc., un 80 % dels quals són materials recuperats. Algunes de les obres, a més de l'aspecte artístic, tenen un caràcter funcional: lleixes, peanyes, etc. Aquest any també es va presentar una obra inèdita on s'homenatjava tots els interns dels tallers artístics que durant aquest

temps han après a crear obres fent servir la imaginació i les mans.

Arribar als deu anys de la Mostra mantenint la motivació i la superació i intentant ser cada cop més originals, tot restant fidels a uns criteris de qualitat, és un motiu d'orgull. I com cada any desitgem que l'espectador hagi apreciat les obres amb la mateixa mirada crítica amb què ho faria amb les dels autors consagrats.

Us recordem que a la intranet podeu consultar l'apartat **Agenda de centres penitenciaris** on, puntualment, trobareu informació de les activitats que s'organitzen als centres.

- [Desembre 2011](#)

- [Gener 2012](#)

- [Febrer 2012](#)